

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 260

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 12 januari 2017

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Lijkbezorging - Gebruik van lijkwaden

Artikel 11 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging stelt dat de stoffelijke overschotten in een doodskest of ander lijkomhulsel geplaatst moeten worden. Het gebruik van doodskisten, foedralen, doodswaden, producten en procedés die de natuurlijke en normale ontbinding van het lijk of de crematie beletten, is verboden.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 bepaalt de voorwaarden waaraan een doodskest of een ander lijkomhulsel moet beantwoorden. Artikel 9 van dit besluit omschrijft een lijkwade als een lijkomhulsel dat in de plaats van een doodskest wordt gebruikt bij de lijkbezorging. Een lijkwade die in contact is gekomen met een stoffelijk overschot meermaals gebruiken, is niet toegestaan (art. 11). Hetzelfde geldt voor een doodskest (art. 2). Indien een onderplank die gebruikt zou worden voor het transport van een stoffelijk overschot gehuld in een lijkwade samen met het stoffelijk overschot en de lijkwade zou worden begraven of gecremeerd, dan dient de onderplank aan dezelfde voorwaarden te voldoen als de technische vereisten die gesteld worden aan een doodskest (art. 16).

De evolutie naar het steeds meer persoonlijk willen invullen van de eigen lijkbezorging, afscheidsdienst en begraving, brengt ook met zich mee dat steeds meer de vraag wordt gesteld naar de mogelijkheden om begraven te worden in een lijkwade, onder meer omwille van de kostprijs. De uitvaartsector staat hier echter voor een aantal problemen. Zo is het niet vanzelfsprekend om niet-gecremeerde stoffelijke overschotten te vervoeren in een lijkwade. Veelal moet dit - uit praktische overwegingen - gebeuren in een kist. Echter, dergelijke kisten mogen niet hergebruikt worden, wat de kostprijs weer opdrijft. Omwille van de praktische problemen en de kostprijs wordt het gebruik van lijkwades bijgevolg veelal afgeraden.

De omzendbrief BA-2006/03 betreffende de toepassing van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en de uitvoeringsbesluiten stelt aangaande lijkbezorging van behoeftigen dat de persoon in kwestie niet mag begraven worden in een lijkwade maar moet begraven worden in een doodskest.

Het besluit van 14 mei 2004 van de Vlaamse Regering tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria geeft wel de indruk dat niet-gecremeerde stoffelijke overschotten in lijkwaden begraven mogen worden. Zo stelt artikel 30 dat er

“ten hoogste drie lijken boven elkaar geplaatst worden mits boven iedere doodskist of lijkwade minstens een laag grond van ten minste 30 cm dikte wordt aangebracht”.

1. Geldt de restrictie die van toepassing is op doodskisten uit artikel 2 van het besluit van 21 oktober 2005 ook voor kisten die gebruikt worden voor het vervoer van niet-gecremeerde stoffelijke overschotten die eerst in een lijkwade worden gehuld? Kan hierin een oplossing worden gevonden voor de problemen rond het vervoer van niet-gecremeerde stoffelijke overschotten in lijkwaden?
2. Is er, gezien de evolutie en de vraag naar begraving in lijkwaden, aanleiding om de omzendbrief BA-2006/03 met betrekking tot dit punt aan te passen?

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 260 van 12 januari 2017

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2005 *tot bepaling van de voorwaarden waaraan een doodskist of een ander lijkomhulsel moet beantwoorden*, bepaalt dat het niet is toegestaan om een doodskist die in contact is gekomen met een stoffelijk overschot meermaals te gebruiken. De decreetgever en het genoemde besluit hebben als bedoeling dat een doodskist en een lijkwade *gelijk* worden behandeld. De regelgeving bevat nergens de bepaling dat een niet-gecremeerd stoffelijk overschot in een lijkwade vervoerd zou moeten worden in een doodskist.

In de praktijk wordt voor het transport van een lijkwade een onderplank gebruikt en geen kist. Artikel 16 van het genoemde besluit bepaalt: *"Indien een onderplank dat gebruikt zou worden voor het vervoer van een stoffelijk overschot gehuld in een lijkwade samen met het stoffelijk overschot en de lijkwade zou worden begraven of gecremeerd, dan dient de onderplank aan dezelfde voorwaarden te voldoen als bepaald in hoofdstuk I (= een doodskist)"*.

2. Punt III.5. van de omzendbrief waarnaar u verwijst stelt: *"Indien de behoeftige een laatste wilsbeschikking over de wijze van lijkbezorging heeft opgesteld, waarin hij kiest voor hetzij begraven, hetzij verstrooien of bewaren van de as na crematie, dan moet men die uiteraard respecteren. (...)*

Bij de uitvoering van deze modaliteiten moet rekening gehouden worden met de grenzen van de redelijkheid: het kan bijvoorbeeld niet dat de behoeftige de duurste religieuze uitvaartplechtigheid of de doodskist van het duurste materiaal vraagt. De religieuze plechtigheid dient dus i.c. nageleefd te worden, zonder dat de duurste plechtigheid moet gekozen worden; hetzelfde voor de doodskist: men moet de behoeftige in een doodskist begraven - en niet in een lijkwade - maar dit hoeft niet in de duurste doodskist."

Hierin wordt dus enkel bepaald dat men zoveel mogelijk de wens van de behoeftige moet respecteren, binnen de grenzen van de redelijkheid. Indien de behoeftige in een laatste wilsbeschikking gekozen heeft voor een doodskist, moet men in een doodskist voorzien. Omgekeerd geldt natuurlijk ook dat indien de behoeftige voor een lijkwade heeft gekozen, men in een lijkwade moet voorzien. Een wijziging van de omzendbrief is niet aan de orde.